

תפילת אברהם על סדום (המשך)

1. בראשית רבה מט ט:
"אמר רבי אחא: 'חלילה' 'חלילה' **שתי פעמים** חילול שם שמים יש בדבר".
2. רש"י לפסוק כה:
"חלילה לך – חולין הוא לך. יאמרו: כך היא אומנותו, שוטף הכל, צדיקים ורשעים
כך עשית **לדור המבול ולדור הפלגה**".
3. שיחות הרב צבי יהודה בראשית עמ' 159:
"אצל אברהם אבינו נמצא סגנון של העזה ממש. 'חלילה לך מעשך כדבר הזה'. חוצפה היא
לדבר כך אל 'שפט כל הארץ'. זהו מעשה של הסתכנות **ומסירות נפש**, הפקרת עצמו מתוך
התאהבות בבריות".
4. רש"י לפסוק כג:
"ויגש אברהם – מצינו הגשה למלחמה... הגשה לפיוס... והגשה לתפילה...
ולכל אלה ניגש אברהם: לדבר קשות ולפיוס ולתפילה".
5. בראשית רבה שם:
"איוב אמר: 'אחת היא על כן אמרתי תם ורשע הוא מכלה'¹
אברהם נטל עליה שכר, איוב נענש עליה. אברהם אמר בישולה, איוב אמר פגה".
6. שם:
"אמר רבי לוי: 'השפט כל הארץ לא יעשה משפט'
אם עולם אתה מבקש – אין דין! ואם דין אתה מבקש – לית [אין] עולם!
את תפס חבלא בתרין ראשין, בעי עלמא ובעי דינא
אם לית אתה מותר צבחר לית עלמא יכל קאים.
אמר לו הקב"ה: אברהם! 'אהבת צדק ותשנא רשע'²
אהבת לצדק את בריותי, 'ותשנא רשע' – מאנת לחייבן
'על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחברין'³ – מהו 'מחברין'?
מנח ועד אצלך עשרה דורות ומכולם לא דיברתי עם אחד מהם אלא עמך
'ויאמר ד' אל אברהם לך לך'⁴".
7. הרב בלייכר, למהלך הפרשיות, בראשית עמ' 129:

¹ איוב ט כב.

² תהלים מה ח.

³ שם.

⁴ בראשית יב א.

"ברכת אברהם 'ונברכו בך כל משפחת האדמה', כוללת את כל הבריאה כולה,

ואפילו את עומק התחתיות של סדום ועמורה.

האידיאל הפנימי של המציאות מופיע **בכל**.

גם במציאויות היותר מורכבות ומסובכות ישנה נקודה פנימית עמוקה,

אותה צריך להציל ולברר את שאיפת התיקון שבה,

ועל ידי כך מוציאים מהרע את השורש החיובי הטמון בו,

את כח החיים המחיה אותו, וממילא הוא כלה מאליו".

8. בראשית רבה שם:

"הלוואי צדיקים! דהא אינם אלא צדיקים ניבלי.

דאמר רבי יוחנן: כל צדיקים שנאמרו בסדום 'צדיקים' כתיב".

9. כלי יקר לפסוק כח:

"אולי יחסרון חמשים הצדיקים חמשה – ... אולי הלכו מן אותן חמשים חמשה ויהיו ט' לכל כך הלא די הוא, מאחר שיש חמישים שמה זולת שחסרו מהם מקצתן, כי כך הדין בכל דבר שבקדושה הצריך עשרה, אם התחילו בעשרה ויצאו קצתם גומרין... ומדוקדק הלשון שאמר 'אולי יחסרון חמשים הצדיקים' משמע שיש חמשים צדיקים בנמצא אך שחסר מהם חמישה והלכו להם, כאמור".

10. דעת זקנים מבעלי התוספות לפסוק כח:

"אולי ימצאון שם חמישים צדיקים, דהיינו מנין שלם לחמישה כרכים והשיב הקב"ה 'ונשאתי לכל המקום בעבורם'. כלומר, דכיוון שהוא מנין שלם אסלח לעוונם ולא אשחיתם וגם לא אדונם ביסורין. ויאמר אולי יחסרון חמשה דהיינו תשעה לכל כך וכך... השיב הקב"ה לא אשחית... כלומר, לא אשחיתם **אך אדונם ביסורין** מכיון שלא ימצא בהם מנין שלם... ויאמר אברהם אולי ימצאון שם ארבעים דהיינו מנין שלם לארבעה כרכים וכן לשלשה כרכים. ויאמר הקב"ה 'לא אעשה' בעבור הארבעים ולא בעבור השלשים. כלומר, אסלח ולא אעשה להם שום דבר, **לא השחתה ולא יסורין**, כיוון שהמנין שלם וגם הם יהיו רוב הכרכים. ויאמר אברהם אולי ימצאון שם עשרים דהיינו מנין שלם לשני כרכים וכן עשרה לכרך א'. ויאמר הקב"ה: לא אשחית בעבור העשרים וכן בעבור העשרה. פירוש: לא אשחיתם לגמרי, אמנם אדונם ביסורין מאחר שלא יהיה זה כי אם המעוט של חמישה כרכים אף על פי שהמנין שלם לשניים או לאחד".

11. בראשית רבה מט יא:

"אמר לו הקב"ה: חיך! אתה אמרת 'ואנכי עפר ואפר' חיך שאני נותן לבניך כפרה בהם שנאמר: 'ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת'⁵ 'ואסף איש טהור את **אפר** הפרה'⁶".

⁵ במדבר יט יז.

⁶ שם שם ט.

